

gelyken als een van vandaag". Het hier bedoelde portret was dat door Mitkiewicz. Aan J. Versluys schreef hij omstreeks dezelfde tijd iets dergelijks: „Als ik 's morgens opstaande er aan denk dien dag te pozeeren, vertrekt myn gezicht al. M'n oogleden beginnen te trillen, enz.... Ik kyk altyd kwaad op m'n portretten en dat is onwaar”.

Versluys, die hem ook eerst na 1873 leerde kennen, geeft geen werkelijke beschrijving van hem,¹⁸ maar zijn vlugheid en lenigheid schenen ook toen nog te bestaan. Het volgende is als croquis niet te versmaden. Versluys zegt dat Multatuli in meer dan één opzicht onprakties was: „Hij was dat in geldzaken, hij was het ook in 't vinden van den gewonen weg. Met de grootst mogelijke gedecideerdheid kon hij verkeerd loopen. Nog levendig herinner ik mij, hoe hij te Mainz in een boekwinkel ging, terwijl zijn echtgenoot en ik hem zouden opwachten in een conditorei schuins daar tegenover. Hij komt na een poos den boekwinkel uit en slaat regelrecht den verkeerden weg in, zoo vlug loopende, dat het moeite kostte hem in te halen, terwijl hij naar de conditorei zocht waar ze niet was”. En elders: „Ongewoon was zeker zijn voorstel om, toen we door Rotterdam wandelden en de vraag zich voordeed, wie van ons beiden het verst kon springen, eenvoudig midden op straat de proef te nemen met zijn echtgenoot als scheidsrechter. Ik won het, maar niet zoo beslist als ik had gedacht”.

Dit beeld wordt niet weersproken door de beschrijving die Vosmaer van Multatuli gaf in zijn schets *Idylle*, in 1879 voor het eerst gebundeld,¹⁹ en waarin hij hem laat optreden onder de naam Don Zefiro Bueno. Deze schets, die, hoewel stijver, aan sommige schetsen van Couperus doet denken, beschrijft een verblijf van Vosmaer bij Multatuli en Mimi in Wiesbaden en een tochtje, gemeenschappelijk gemaakt naar Rambach. Don Zefiro speelt schaak per korrespondentie, laat met kinderlik plezier een vlieger op, die hij zelf gemaakt heeft, en als deze in een boom raakt, trekt hij snel zijn jas uit en klimt „in een oogwenk, als een eekhorentje” die boom in, wordt daarna even „in ernst boos” als de draad breekt en de vlieger wegraakt, improviseert een heel verhaal in verzen omdat hij daar zo het land aan heeft, is een charmant metgezel op de wandeling. „Don Zefiro zweefde gewoonlijk vooruit. Met veerkrachtigen tred was hij altijd de voorste, nooit vermoeid, altijd een nieuw paadje of een aardig kijkje vindende, waarvan hij dan omkeerende bericht kwam brengen aan de achterblijvers”. En „met lichten tred, als eene tweebeenige hinde, zweefde hij vooraan, het bergpadje af”, staat er ook nog. Werkelijk allemaal lang niet slecht, voor een goede vijftiger die door astma gekweld wordt.

Vosmaer's eerste bezoek aan Multatuli in Wiesbaden had plaats in 1874. In 1873 reeds had Multatuli hem geschreven dat hij 's nachts vaak hoestte en dit moest verhelpen met